

НАРЕДБА № 54 от 25.01.2012 г. за придобиване на квалификация по професията „Помощник-инструктор по фитнес“

Обн. - ДВ, бр. 19 от 06.03.2012 г., в сила от 06.03.2012 г.

Издадена от министъра на образованието, младежта и науката

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определя Държавното образователно изискване (ДОИ) за придобиването на квалификация по професията 813090 „Помощник-инструктор по фитнес“ от област на образование „Услуги за личността“, професионално направление 813 „Спорт“ съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията 813090 „Помощник-инструктор по фитнес“ съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на трета степен на професионална квалификация за специалност 8130901 „Фитнес“.

Чл. 3. Въз основа на ДОИ по чл. 1 и рамковата програма по чл. 10, ал. 3, т. 3 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват учебен план и учебни програми за обучението по специалността по чл. 2.

Раздел II

Съдържание на Държавното образователно изискване

Чл. 4. (1) С ДОИ по чл. 1 се определят професионалните компетенции в края на обучението по професията, които гарантират на обучаемия възможност за упражняване на професията 813090 „Помощник-инструктор по фитнес“.

(2) Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията „Помощник-инструктор по фитнес“ определя общата, отрасловата и специфичната задължителна професионална подготовка за професията, както и избираемата подготовка.

(3) Съдържанието на всеки вид задължителна професионална подготовка по ал. 2 включва:

1. необходимите професионални компетенции (знания, умения и професионално-личностни качества);

2. тематичните области, от които се формира съдържанието на учебните предмети/модули.

Чл. 5. С ДОИ по чл. 1 се определят и входящото минимално образователно равнище, описанието на професията, целите на обучението, резултатите от ученето, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

Заклучителни разпоредби

§ 1. Тази наредба се издава на основание чл. 17, т. 3 във връзка с чл. 16, т. 7 от Закона за народната просвета.

§ 2. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“.

Министър: Сергей Игнатов

Приложение към чл. 2
Държавно образователно изискване за придобиване на квалификация
по професията „Помощник-инструктор по фитнес“

Професионално направление:		
813	Спорт	
Наименование на професията:		
813090	Помощник-инструктор по фитнес	
Специалност:		Степен на професионална квалификация:
8130901	Фитнес	Трета

1. Входни характеристики

1.1. Изисквания за минимално входящо образователно равнище за ученици и за лица, навършили 16 години

За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията „Помощник-инструктор по фитнес“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 ЗПОО (утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД-09-413 от 12.05.2003 г., изм. и доп. със Заповед № РД-09-04 от 8.01.2004 г., Заповед № РД-09-34 от 22.01.2004 г., Заповед № РД-09-255 от 9.04.2004 г., Заповед № РД-09-274 от 18.02.2005 г., Заповед № РД-09-1690 от 29.09.2006 г., Заповед № РД-09-828 от 29.06.2007 г., Заповед № РД-09-1891 от 30.11.2007 г., Заповед № РД-09-298 от 19.02.2009 г., Заповед № РД-09-1803 от 29.10.2009 г., Заповед № РД-09-621 от 18.05.2010 г., Заповед № РД-09-748 от 13.06.2011 г., Заповед № РД-09-1805 от 9.12.2011 г.) входящото минимално образователно равнище за ученици е завършен седми клас или завършено основно образование.

За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията „Помощник-инструктор по фитнес“ входящото минимално образователно равнище за лица, навършили 16 години, е завършено основно образование.

1.2. Изисквания за входящо квалификационно равнище или професионален опит

За обучение по професията „Помощник-инструктор по фитнес“ с придобиване на трета степен на професионална квалификация не се изисква предишна професионална квалификация или професионален опит по други сродни професии.

За лица с професионален опит по професията е необходимо надграждащо обучение, включващо усвояване на компетенции, които кандидатът за обучение не притежава. Съдържанието на обучението се определя след сравнение на компетенциите и резултатите от ученето, описани в държавните образователни изисквания (ДОИ) за придобиване на квалификация по професии.

Придобиването на професионална квалификация по професията „Помощник-инструктор по фитнес“ се извършва и при спазване на Закона за физическото възпитание и спорта, на нормативните документи на Министерството на физическото възпитание и спорта и на Международната и Българската федерация по културизъм и фитнес.

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Помощник-инструкторът по фитнес може да заема длъжността „Помощник-инструктор по фитнес“ във всички спортни организации - юридически лица, които осъществяват тренировъчна, състезателна и организационно-административна дейност

по един или няколко вида спорт и развиват и популяризират физическото възпитание и спорта (спортни клубове, спортни федерации и национални спортни организации). Помощник-инструкторът по фитнес може да се реализира професионално и в спортните клубове, които развиват и осъществяват професионален спорт (акционерни дружества) - професионални спортни клубове, или в сдружения с нестопанска цел - професионални спортни клубове.

Помощник-инструкторът по фитнес изпълнява задълженията си на член от професионалния екип съгласно изискванията на спортната организация или фирма при планиране и извършване на трудовите дейности - подготвителни, основни и заключителни.

- Подготвителни дейности

Подготвителните дейности обхващат: предварителни проучвания за ориентацията, предпочитанията и мотивацията на кандидатите за занимания с фитнес - за здраве и физическа годност, или към специфичен вид състезателна насоченост: културизъм, аеробика, за естетически вид и лично излъчване; предварителни проучвания за възрастовите и психо-физическите особености на кандидатите за занимания с фитнес; проучвания за здравословното състояние на кандидатите и диагностика на изходните параметри на физическата годност и координационно-двигателните способности; запознаване с разработените и утвърдени учебни планове, учебно-тренировъчни или приоритетни тренировъчни програми; запознаване с техническите характеристики и параметри на фитнес уредите и други технически средства и аксесоари за провеждане на различни по съдържание и насоченост фитнес занимания; проверка на подготовката на тренировъчните зали и санитарно-хигиенните възли за съответствие към изискванията на действащите стандарти и правила; изготвяне и представяне при необходимост на информационни и рекламни материали.

- Основни дейности

Основните дейности на помощник-инструктора по фитнес включват: установяване на постоянен професионален контакт със занимаващите се; участие при представянето на разработените и утвърдени учебни планове, учебно-тренировъчни или приоритетни тренировъчни програми; запознаване на занимаващите се с характеристиките и параметрите на фитнес уредите и други технически средства и аксесоари за провеждането на различните по съдържание и насоченост фитнес занимания; запознаване с общите и специфичните изисквания и условия за безопасна тренировъчна и спортносъстезателна дейност; демонстриране изпълнението на упражненията за отделните мускулни групи и мускули; следене за изпълнението на индивидуалните и груповите тренировъчни програми на занимаващите се; даване на организационно-методически указания в случай на необходимост и в рамките на инструкторските му правомощия; оказване на помощ и пазене при необходимост; комуникиране професионално на английски език и/или на друг западен език при необходимост (работа в сферата на спортната анимация, СПА центрове и др.).

- Заключителни дейности

Заключителните дейности на помощник-инструктора по фитнес включват: индивидуален и групов анализ на постигнатите резултати в отделните тренировъчни занимания или на определен етап от подготовката след консултация с инструктора по фитнес; проверява състоянието на спортната материална база след всяко тренировъчно занимание; информира инструктора по фитнес или работодателя за необходимост от съответните ремонти и възстановяване; изготвя писмен отчет и доклад за дейността си съобразно графика или указанията на работодателя.

Особеностите и условията на труд изискват от помощник-инструктора по фитнес да бъде дисциплиниран, наблюдателен, издръжлив при продължително физическо натоварване, лоялен и отговорен, с нагласа за точно и прецизно изпълнение на

заповеди, инструкции и указания, да използва съвременна справочна и каталожна литература, професионален софтуер и компютър с интернет.

Използва средствата за гасене на пожари и оказва долекарска помощ - при необходимост.

Помощник-инструкторът по фитнес изпълнява задълженията, които произтичат от изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд, на санитарно-хигиенните изисквания на инспекциите за опазване и контрол на общественото здраве, както и на вътрешните правила, утвърдени от работодателя.

Всеки помощник-инструктор по фитнес, преди да пристъпи към изпълнение на професионалните си задължения, преминава основен инструктаж по: безопасност на труда; опазване на околната среда; противопожарна безопасност и борба с пожари; оказване на първа долекарска помощ; лична безопасност и обществени отговорности.

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

Лицата, които са придобили трета степен на професионална квалификация по професията „Помощник-инструктор по фитнес“, могат да продължат обучението си по същата специалност за придобиване на четвърта степен на професионалната квалификация по професията „Инструктор по фитнес“.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД - 2011), утвърдена със Заповед № РД-01-931 от 27.12.2010 г. на министъра на труда и социалната политика, изм. и доп. със заповеди № РД-01-204 от 28.02.2011 г., РД-01-426 от 30.05.2011 г. и РД-01-529 от 30.06.2011 г.

Придобилият трета степен на професионална квалификация по професията „Помощник-инструктор по фитнес“ може да заема длъжността „Помощник-инструктор по фитнес“ във всички спортни организации - юридически лица, които осъществяват тренировъчна, състезателна и организационно-административна дейност по един или няколко вида спорт и развиват и популяризират физическото възпитание и спорта (спортни клубове, спортни федерации и национални спортни организации). Помощник-инструкторът по фитнес може да се реализира професионално и в спортните клубове, които развиват и осъществяват професионален спорт (акционерни дружества) - професионални спортни клубове, или в сдружения с нестопанска цел - професионални спортни клубове - както в Република България, така и в страните - членки на ЕС.

Лице, придобило трета степен на професионална квалификация по професията „Помощник-инструктор по фитнес“, може да заема длъжност за работа на кораби за круизен туризъм, където има оборудвани фитнес зали, в хотели, както и други длъжности, включени при актуализиране на НКПД.

3. Цели на обучението

3.1. Цели на обучението по общата задължителна професионална подготовка - единна за всички професионални направления

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- работи със спортното оборудване и с обучаемите в съответствие с основните правила за безопасна работа, като не замърсява околната среда;

- разбира своята роля в общата работа на професионалния екип, как да съдейства и търси помощ при изпълнение на възложените му задачи от инструктора по фитнес или работодателя;

- се отнася с чувство за отговорност при изпълнение на указанията, разпорежданията и заповедите от ръководните органи на спортната организация или фирма;

- разбира своята роля в дейността на спортната организация или фирма, в която работи, и се старее да повишава квалификацията си;

- комуникира както със занимаващите се, така и с колегите си от фирмата;

- познава правата и спазва задълженията си като участник в трудовия процес съгласно Кодекса на труда;

- познава стопанското управление на страната, разбира съществуващите икономически отношения, процеси и явления и прави изводи за факторите, които ги поражда;

- намира и съхранява информация в компютъра, създава документи с текст, графики и таблици, намира информация в интернет и ползва електронна поща;

- попълва бланки, изготвя справки, съставя протоколи и отчети за извършената работа.

3.2. Цели на обучението по отрасловата задължителна професионална подготовка - единна за всички професии от професионално направление „Спорт“

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- прилага основните процедури съгласно изискванията в случай на природни бедствия (пожар, наводнение и др.), терористичен акт или друго необичайно събитие в местата за провеждане на занимания по фитнес, за опазване на човешкия живот и околната среда;

- познава законовата и нормативната база за образованието и младежта, за физическото възпитание и спорта и др. правни норми, които имат отношение към професията и дейността на помощник-инструктора по фитнес;

- разбира и прилага ефективни мероприятия за техническа и икономически изгодна експлоатация на фитнес уредите и други спортно-технически съоръжения и екипировка, както и за тяхното съхранение и поддържане;

- познава статута на съдийската колегия към БФКФ, Правилника за провеждане на състезания по класически културизъм за мъже, Правилника на БФКФ за провеждане на аматьорски състезания по фитнес за жени в България, Правилника за провеждане на състезания по бодифитнес за жени и др. документи, регламентиращи спортносъстезателната дейност по фитнес;

- познава традициите и културните ценности на различните етноси, зачита културните и религиозните особености на обучаваните, без да проявява дискриминация по пол, религия, раса или вероизповедание.

3.3. Цели на обучението по специфичната за професията „Помощник-инструктор по фитнес“ задължителна професионална подготовка

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

- познава теоретичните основи на фитнес подготовката и професионалната терминология;

- познава спецификата на различните видове фитнес;

- познава технологията за осъществяване на обучението и тренировката по различните видове фитнес;

- прилага системите на организация на труда;

- познава практическите форми за съставяне на учебно-тренировъчни планове;

- умее да борави с масовите уреди;

- притежава организационни навици за провеждане на тренировъчни занимания;

- познава и прилага правилни педагогически подходи към занимаващите се;

- знае и може да съставя оптимални хранителни диети;

- осигурява безопасност и сигурност на занимаващите се с фитнес.

4. Резултати от ученето

Компетенции	Резултати от ученето Обучаваният трябва да:
<i>Общи за професията „Помощник-инструктор по фитнес“</i>	
1. Организира и контролира спазването на правилата за здравословен и безопасен труд (ЗБУТ) и опазване на околната среда	<p>1.1. Описва изискванията за здравословни и безопасни условия за работа във фитнес залите и други места за фитнес занимания</p> <p>1.2. Съвместно с инструктора по фитнес разработва инструкции за провеждане на учебно-тренировъчни занимания по фитнес в съответствие с нормативните документи за осигуряване на здравословен и безопасен тренировъчен труд</p> <p>1.3. Инструктира за правилата за пожарна и аварийна безопасност</p> <p>1.4. Използва по предназначение средствата за противопожарна защита (кофпомпа, пожарогасител, противопожарно одеяло, пясък и др.)</p>
	<p>1.5. Оказва долекарска помощ на пострадал по време на тренировъчния процес</p> <p>1.6. Поддържа лична хигиена и хигиена на работното място в съответствие със здравословните и безопасни условия на труд и санитарно-хигиенните изисквания</p> <p>1.7. Използва подходящо тренировъчно и представително облекло и отличителни знаци на спортния клуб или спортната организация</p>
2. Познава принципите на деловото общуване и прилага различни методи на комуникация	<p>2.1. Знае и прилага на практика общоприетите или специфични за спортната практика правила и норми за културно поведение и общуване</p> <p>2.2. Знае и спазва нормите, правилата и принципите за бизнес комуникация</p> <p>2.3. Използва професионална терминология на чужд език, призната от международните структури по културизъм и фитнес</p>
3. Умее да работи в екип	<p>3.1. Познава организацията на трудовия процес</p> <p>3.2. Спазва изискванията за групово трудово поведение</p> <p>3.3. Познава същността на мотивацията и мотивационните процеси</p>
4. Познава договорните отношения между работодател и работник	<p>4.1. Познава трудовоправното законодателство и трудовоправните отношения в спортната организация или фирма</p> <p>4.2. Познава нормирането и заплащането на труда</p> <p>4.3. Познава длъжностната характеристика на професията „Помощник-инструктор по фитнес“</p>
5. Работи с компютър и умее да ползва програмни продукти	<p>5.1. Познава конфигурацията на компютъра</p> <p>5.2. Познава и работи с устройствата за въвеждане и съхраняване на данни</p> <p>5.3. Намира и съхранява информация</p> <p>5.4. Работи с програмни продукти за създаване и мултиплициране на документи</p> <p>5.5. Ориентира се и работи със съвременните информационни технологии</p>
<i>Специфични за специалност 8130901 „Фитнес“</i>	

Компетенции	Резултати от ученето Обучаваният трябва да:
6. Прилага основните процедури съгласно изискванията в случай на природни бедствия (пожар, наводнение и др.), терористичен акт или друго необичайно събитие в местата за провеждане на занимания по фитнес, за опазване на човешкия живот и околната среда	<p>6.1. Описва процедурите за евакуация от фитнес залата и други тренировъчни помещения при спешни случаи – пожар или други непредвидими ситуации</p> <p>6.2. Описва начините за спешно евакуиране от спортотренировъчните обекти</p> <p>6.3. Организира извеждането на занимаващите се през аварийните изходи</p> <p>6.4. Участва при възможност за овладяване на ситуацията и оказва долекарска помощ</p>
7. Познава същността на законовата и подзаконовата нормативна уредба на системата за физическо възпитание и спорт в Република България	<p>7.1. Познава разпоредбите на Закона за физическото възпитание и спорта на България и умее да ги прилага в конкретни ситуации</p> <p>7.2. Познава структурните компоненти на системата за физическо възпитание и спорт в България и техните функционални връзки</p> <p>7.3. Познава подзаконовите нормативни документи, които имат отношение към спорта, респективно културизма и фитнеса</p>
8. Познава организационната структура на Българската федерация по културизъм и фитнес и регламентите на спортносъстезателната дейност	<p>8.1. Познава устава на Българската федерация по културизъм и фитнес (БФКФ)</p> <p>8.2. Познава статута на съдийската колегия към БФКФ</p> <p>8.3. Познава и прилага Правилника на БФКФ за провеждане на състезания по класически културизъм за мъже</p> <p>8.4. Познава и прилага Правилника на БФКФ за провеждане на аматьорски състезания по фитнес за жени в България</p> <p>8.5. Познава и прилага Правилника на БФКФ за провеждане на състезания по бодифитнес за жени</p> <p>8.6. Познава и прилага други нормативни документи, регламентиращи провеждането на спортносъстезателната дейност по фитнес</p>
9. Прилага различни учебно-тренировъчни планове и програми по фитнес	<p>9.1. Познава съдържанието на учебно-тренировъчни планове и програми, предназначени за различните възрастови групи, занимаващи се с фитнес</p> <p>9.2. Обяснява спецификата на различните учебно-тренировъчни планове и програми</p> <p>9.3. Съвместно с инструктора участва в разработването на тренировъчни планове и програми за различните възрастови групи, занимаващи се с фитнес</p> <p>9.4. Изготвя предложения за адаптиране на тренировъчните програми в зависимост от индивидуалните потребности на занимаващите се с фитнес</p>
10. Осигурява безопасност и	10.1. Проверява помещенията, спортно-техническите съоръжения и

Компетенции	Резултати от ученето Обучаваният трябва да:
сигурност на занимаващите се с фитнес	<p>устройства за провеждането на фитнес занимания</p> <p>10.2. Познава процедурите за преглед изправността на спортно-техническите съоръжения и екипировка</p> <p>10.3. Установява техническата изправност на спортно-техническите съоръжения и екипировка</p> <p>10.4. Разбира и прилага ефективни мерки за техническа и икономически изгодна експлоатация на фитнес уредите и др. спортно-технически съоръжения и екипировка</p> <p>10.5. Демонстрира пред клиентите правилното и безопасно използване на фитнес уредите и спортно-техническите съоръжения</p> <p>10.6. Наблюдава клиентите относно правилното и безопасно използване на фитнес уредите и спортно-техническите съоръжения</p> <p>10.7. Изпълнява установените процедури при отмяна на спортно-тренировъчни или състезателни мероприятия</p>
11. Планира и организира тренировъчните занимания като отчита спецификата на различните възрастови групи	<p>11.1. Умее да планира, организира и анализира учебно-възпитателна, тренировъчна и спортно-състезателна дейност по вида спорт с различни възрастови групи и на всички етапи на спортната тренировка</p> <p>11.2. Правилно подбира методите на тренировка, обема и интензивността на натоварването, които да са съобразени с възрастово-половите особености на спортистите и със спортния календар</p> <p>11.3. Съвместно с фитнес инструктора организира, планира и провежда спортно-педагогически контрол, оценка и оптимизиране на учебно-тренировъчния процес</p> <p>11.4. Подпомага планирането, организирането и провеждането на масови фитнес прояви със спортно-развлекателен характер</p> <p>11.5. Подпомага фитнес инструктора при планирането и провеждането на занимания по вида спорт с лица със специфични образователни потребности</p>
12. Провежда тренировъчните занимания в съответствие с теоретичните основи на фитнес подготовката и технологията за осъществяване на тренировката по различните видове фитнес	<p>12.1. Познава и разбира в дълбочина основните факти, понятия и теории на спортната подготовка и тренировка</p> <p>12.2. Познава и детайлно разбира съдържанието и специфичните особености на различните видове фитнес</p> <p>12.3. Разграничава параметрите на фитнес тренировъчното натоварване</p> <p>12.4. Познава и правилно прилага тренировъчните принципи и тренировъчните методи при фитнес занимания за начинаещи</p> <p>12.5. Познава и правилно прилага тренировъчните принципи и тренировъчните методи при фитнес занимания за напреднали</p> <p>12.6. Познава и правилно прилага тренировъчните принципи и тренировъчните методи при фитнес занимания за елитни спортисти</p> <p>12.7. Познава и практически прилага периодизацията на спортната тренировка във фитнеса</p>

5. Изисквания към материалната база

Обучението по теория на професията се осъществява в учебни кабинети, а по учебна практика - както в учебно-тренировъчни кабинети и спортни зали на обучаващата институция, така и в закрыта материална спортна база на други спортни организации и фирми.

5.1. Учебни кабинети

Обзавеждането на учебните кабинети подпомага ефективната преподавателска и учебна дейност. Обзавеждането и оборудването на учебния кабинет включват: работно място на преподавателя (работна маса и стол), работно място на всеки обучаван (работна маса и стол), учебна дъска - по възможност бяла, мебели (предимно шкафове за различни цели), гладка свободна стена за окачване на нагледни материали, видео и учебни видеофилми, екран за прожектиране, мултимедия, компютър, шрайб-проектор и други дидактически средства за обучение.

Необходимо е обучаващата институция да разполага с отделен учебен кабинет за обучение по чужд език и учебен кабинет за компютърно обучение с работно място за преподавателя (работна маса с компютър, стол) и работно място за всеки обучаем (работна маса с компютър, стол), съгласно нормативите на МОМН и изискванията на регионалните инспекторати по образованието и РИОКОЗ.

5.2. Обучението по практика на професията се извършва в реална работна среда - в оборудвани с достатъчно фитнес уреди и системи спортни зали, в зависимост от изискванията на конкретния фитнес спорт и брой на обучаемите.

6. Изисквания към обучаващите

6.1. По теория

Право да преподават теория имат лица с висше образование с образователно-квалификационна степен „магистър“ или „бакалавър“ от професионално направление „Спорт“ или „Педагогика на обучението по физическо възпитание“ от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с ПМС № 125 от 2002 г. (обн., ДВ, бр. 64 от 2002 г.; посл. изм. и доп., бр. 94 от 2005 г.), по специалности, които съответстват на учебните предмети (модули) от отрасловата и специфичната задължителна професионална подготовка.

6.2. По практика

Право да преподават практика имат лица с висше образование с образователно-квалификационна степен „магистър“ или „бакалавър“, с придобита правоспособност, която е минимум с една степен по-висока от тази на завършващите, по специалности, съответстващи на учебните предмети (модули) от отрасловата и специфичната задължителна професионална подготовка.